การศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

A Study of the Performance State of Child Development Centers of Local Administrative Organizations in Prakhon Chai District, Buri Ram Province เพลินพิศ เล็กประโคน* ผศ.ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์** ผศ.ดร.นิตยา บรรณประสิทธิ์***

*นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

***อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกตาม สถานภาพ เพศ ระดับการศึกษา และประเภทการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ จากการสุ่มประชากรโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น นายก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 14 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การศึกษา/นักวิชาการ จำนวน 29 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 29 คน ครูผู้ดูแลเด็กจำนวน 70 คน และผู้ปกครองเด็ก จำนวน 76 คน รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวน 232 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่าง มีสัดส่วนตามสถานภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 3 ลักษณะได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับและแบบปลายเปิด แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนก รายข้อ 10.624 – 13.626 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9947 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า

- 1. สภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลากร และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร
- 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้าน ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- 3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ทั้งโดยรวมและ

รายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

- 5. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามประเภทการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านทกด้านไม่แตกต่างกัน
- 6. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ที่มี จำนวนมากที่สุดคือ ต้องการให้มีบุคลากรที่เข้าใจเด็กมากกว่านี้ รองลงมาคือ ต้องการให้เด็กได้มีส่วนร่วมและ แสดงออกในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับ เพื่อน ๆ มากขึ้น และต้องการให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็ก ได้แสดงออก มากกว่านี้ ตามลำดับ

คำสำคัญ: สภาพการดำเนินงาน, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract: The purpose of this research were to study and compare the performance state of child development centers of Local Administrative Organizations (LAOs) in Prakhon Chai District, Buri Ram Province. The study focused on the implementation who involved with the child development centers of LAOs in Prakhon Chai District, Buri Ram Province. The samplings were based on marital status, gender, education and the establishment of child development centers. The Random Selection sampling in this paper derived from Krejcie – Morgan's table. The research samples were 14 Chief executives of LAOs, 14 Vice Chief executives of LAOs, 29 educational qualified persons/academics, 29 head of LAOs, 70 teachers, 76 parents, 232 in total. The research used a stratified random sampling with proportional status. The instrument used in this study was questionnaire created by the researchers with 3 varieties include checklist form, 5 point rating scale form and open ended form. The item discrimination was 10.624 – 13.626 and the reliability was .9947. The statistics used to analyze data by computer program included percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test and one-way ANOVA. The findings were as follows.

- 1. The State performance of child development centers of LAOs in Prakhon Chai District, Buri Ram Province in overall and each aspect were at a medium level. The highest average were personnel and participation and supporting, management of child development center was medium average. At the least average were the building environment and security and respectively and academic standard and curriculum activities.
- 2. Comparative opinions of the participations of the state of child development centers of LAOs in Prakhon Chai District, Buri Ram Province, by means of overall of marital status, the level of statistically significant difference at .01. After considering in each aspect, it was found overall had statistically significant difference at .01.
- 3. Comparative opinions of the participations of the state of child development centers of LAOs in Prakhon Chai District, Buri Ram Province, by means of overall of gender status,

the level of statistically was not different. After considering in each aspect, Management of Child Development had statistically significant difference at .05 level.

- 4. Comparative opinions of the participations of the state of child development centers of LAOs in Prakhon Chai District, Buri Ram Province, by means of overall of education status, the level of statistically was not different.
- 5. Comparative opinions of the participations of the state of child development centers of LAOs in Prakhon Chai District, Buri Ram Province, by means of overall of type of development centers establish status, the level of statistically was not different.
- 6. People who associated with the operation of the child development centers gave opinions and suggestions as follows: more personnel who understand children are needed the most, followed by the children should given more opportunities to participate and perform in the activities with their friends, and the centers should organize more activates promoting the children's confidence respectively.

Keywords: Performance State, Child Development Center, Local Administrative Organization

บทน้ำ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการจัดการศึกษาและเป็นการบริการทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่รัฐมุ่งจัดให้ประชาชน ในวัยแรกของชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานและเป็นการวางรากฐานการ ดำเนินชีวิตในสังคมต่อไปในอนาคต นักการศึกษาปัจจุบันยอมรับว่าการให้การอบรมเลี้ยงดู และการเตรียมความ พร้อมเพื่อไปสู่การเรียนรู้อย่างถูกวิธีจะทำให้เด็กได้มีการพัฒนาที่ดีทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะมีผลทำให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ ต่อไป (กฤษณา สมะวรรธนะ. 2547: 8)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งสืบ เนื่องมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจให้แก่องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2542ก: 6-8) ในมาตรา 16 ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทรับผิดชอบ จัดบริการสาธารณะ ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ รวมถึงการจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2542ข : 6) ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 18 ว่าการศึกษาปฐมวัยให้จัดใน สถานพัฒนาปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ เรียกชื่ออย่างอื่น และมาตรา 41 (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2542ข : 13) ได้บัญญัติว่าองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เพื่อลดความซ้ำซ้อนในเรื่องการจัดบริการสาธารณะ ด้านการจัดการศึกษาอบรมและเลี้ยงดูเด็ก แต่ยังมีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งในด้านโครงสร้างการบริหารงาน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพ กรมส่งสริมการปกครองท้องถิ่นตระหนักถึงความสำคัญใน

เรื่องนี้ จึงได้กำหนดมาตรฐาน การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น เพื่อให้ การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างมีระบบมีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการโดยจัดทำเป็น มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการ พัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2553: 1-4)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอประโคนชัย ทั้งที่จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กขึ้นเองตามอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมการพัฒนาเด็กเล็กในระดับปฐมวัยและที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจมี จำนวนทั้งหมด 31 ศูนย์ แบ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล) จัดตั้งขึ้น เอง จำนวน 20 ศูนย์ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับการถ่ายโอนมาจากกรมการพัฒนาชุมชน กรมการศาสนา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำนวน 11 ศูนย์ ซึ่งแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันทั้งในบริบท ท้องถิ่น จำนวนประชากร สภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน โครงสร้างการบริหารจัดการขององค์กร บุคลากร และการบริหารจัดการ ดังนั้นการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้ตามกรอบมาตรฐาน การดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำขึ้น ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2553 ซึ่งมี การปรับปรุง เนื้อหามาจากมาตรฐานการดำเนินงาน ปี พ.ศ. 2547 นั้น อาจทำให้สภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ ละศูนย์มีความแตกต่างกัน

ดังนั้นเพื่อให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ที่แท้จริง ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กอันเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามกรอบมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำขึ้น ฉบับปรับปรุง แก้ไข พ.ศ. 2553 ใน 6 ด้าน ดังกล่าวมาแล้ว เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งที่ ได้รับการถ่ายโอนมาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง ใช้เป็นข้อมูลจัดทำแผน เพื่อส่งเสริมและพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานเดียวกันได้ และสามารถดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
- 2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนก ตามสถานภาพ เพศ ระดับการศึกษา และประเภทการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย ประกอบด้วย นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 15 คน รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 15 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา/นักวิชาการ จำนวน 31 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 31 คน ครูผู้ดูแลเด็กจำนวน 85 คน และผู้ปกครองเด็ก จำนวน 93 คน รวมประชากรทั้งสิ้นจำนวน 270 คน
- 2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการสุ่มประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2553:43) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนายกองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จำนวน 14 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา/นักวิชาการ จำนวน 29 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 29 คน ครูผู้ดูแลเด็กจำนวน 70 คน และ ผู้ปกครองเด็ก จำนวน 76 คน รวมทั้งสิ้น 232 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วนตามสถานภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น มี 3 ลักษณะได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับและแบบปลายเปิด โดยแบบสอบถาม มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ 10.624 – 13.626 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9947

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และ หาค่าร้อยละ
- 2. การศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิเคราะห์ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยและการจัดอันดับ
- 3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเกี่ยวกับ สภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนก ตามสถานภาพ และระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และเมื่อพบความแตกต่างของ ค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์. 2546 : 182) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
- 4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเกี่ยวกับ สภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนก ตามเพศและประเภทการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที แบบกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 5. ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์ เชิงเนื้อหาแล้วจัด คำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกี่ยวกับสภาพการ ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้าน บุคลากรและด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุน จากทุกภาคส่วน ($\overline{X}=3.44$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\overline{X}=3.43$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ($\overline{X}=3.35$) ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 สภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

	ข้อความ	$\bar{\mathbf{X}}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1.	ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.43	.348	ปานกลาง	2
2.	ด้านบุคลากร	3.44	.339	ปานกลาง	1
3.	ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	3.35	.346	ปานกลาง	4
4.	ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.35	.302	ปานกลาง	4
5.	ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	3.44	.346	ปานกลาง	1
6.	ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.39	.348	ปานกลาง	3
	รวม	3.40	.276	ปานกลาง	

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านทุก ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามสถานภาพ

สภาพการดำเนินงานศูนย์	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์	ระหว่างกลุ่ม	5	2.242	0.448	3.935**
พัฒนาเด็กเล็ก	ภายในกลุ่ม	226	25.751	0.114	
	รวม	231	27.993		
2. ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	5	2.210	0.442	4.100**
	ภายในกลุ่ม	226	24.364	0.108	
	รวม	231	26.574		

ตาราง 2 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงานศูนย์	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
3. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	5	4.201	0.840	8.043**
และความปลอดภัย	ภายในกลุ่ม	226	23.610	0.104	
	รวม	231	27.812		
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตาม	ระหว่างกลุ่ม	5	2.323	0.465	5.570**
หลักสูตร	ภายในกลุ่ม	226	18.845	0.083	
	รวม	231	21.168		
5. ด้านการมีส่วนร่วมและ	ระหว่างกลุ่ม	5	3.989	0.798	7.578**
สนับสนุนจากทุกภาคส่วน	ภายในกลุ่ม	226	23.791	0.105	
	รวม	231	27.780		
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการ	ระหว่างกลุ่ม	5	4.355	0.871	8.315**
พัฒนาเด็กปฐมวัย	ภายในกลุ่ม	226	23.673	0.105	
	รวม	231	28.028		
รวมทั้ง 6 ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	5	2.917	0.583	8.945**
	ภายในกลุ่ม	226	14.739	0.065	
	รวม	231	17.655		

^{**} นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ

สภาพการดำเนินงานศูนย์ๆ -		เพศชาย		เพศหญิง	
		S.D.	$\bar{\mathbf{X}}$	S.D.	
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.55	.331	3.40	.347	2.465*
2. ด้านบุคลากร	3.52	.302	3.42	.344	1.715
3. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	3.41	.329	3.34	.350	1.103
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.38	.300	3.34	.303	.642

ตาราง 3 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงานศูนย์ฯ		เพศชาย		เพศหญิง	
		S.D.	$\bar{\mathbf{X}}$	S.D.	
5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	3.50	.390	3.43	.337	1.087
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.44	.386	3.39	.340	.813
รวมทั้ง 6 ด้าน		.265	3.39	.277	1.643

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ทั้งโดยรวมและราย ด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา

สภาพการดำเนินงานศูนย์	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์	ระหว่างกลุ่ม	2	.173	.087	.713
พัฒนาเด็กเล็ก	ภายในกลุ่ม	229	27.819	.121	
	รวม	231	27.993		
2. ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	.102	.051	.441
	ภายในกลุ่ม	229	26.472	.116	
	รวม	231	26.574		
3. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	.024	.012	.101
และความปลอดภัย	ภายในกลุ่ม	229	27.787	.121	
	รวม	231	27.812		
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตาม	ระหว่างกลุ่ม	2	.027	.014	.148
หลักสูตร	ภายในกลุ่ม	229	21.141	.092	
	รวม	231	21.168		
5. ด้านการมีส่วนร่วมและ	ระหว่างกลุ่ม	2	.002	.001	.009
สนับสนุนจากทุกภาคส่วน	ภายในกลุ่ม	229	27.778	.121	
	รวม	231	27.790		

ตาราง 4 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงานศูนย์	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.017	.008	.069
พัฒนาเด็กปฐมวัย	ภายในกลุ่ม	229	28.011	.122	
	รวม	231	28.028		
รวมทั้ง 6 ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	.023	.011	.147
	ภายในกลุ่ม	229	17.633	.077	
	รวม	231	17.655		

5. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามประเภทการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามประเภทการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

۰ ۹	องค์การปกครองส่วน ท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นจัดตั้ง		ได้รับการถ่ายโอนจาก หน่วยงานอื่น		t	
สภาพการดำเนินงานศูนย์ๆ	เอง					
	$\bar{\mathbf{x}}$	S.D.	$\bar{\mathbf{x}}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก						
เล็ก	3.43	0.350	3.42	0.339	.063	
2. ด้านบุคลากร	3.44	0.342	3.45	0.328	.214	
3. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและ						
ความปลอดภัย	3.34	0.352	3.42	0.317	1.375	
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร						
	3.35	0.310	3.33	0.267	.388	
5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจาก						
ทุกภาคส่วน	3.43	0.353	3.45	0.314	.344	
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็ก						
ปฐมวัย	3.40	0.337	3.36	0.400	.658	
รวมทั้ง 6 ด้าน	3.40	0.279	3.41	0.262	.151	

6. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เกี่ยวกับ การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัยจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ต้องการให้มีบุคลากรที่เข้าใจเด็กมากกว่าที่เป็นอยู่ รองลงมา ต้องการให้เด็กได้มีส่วนร่วมและ แสดงออกในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อนมากกว่าที่เป็นอยู่และต้องการให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ เด็กได้แสดงออกมากกว่าที่เป็นอยู่ ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ครั้งนี้ มีสาระสำคัญที่น่าสนใจซึ่งผู้วิจัย ขอนำเสนอ การอภิปรายผลดังนี้

- 1. ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับปาน กลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีความเกี่ยวข้องทั้งในด้านการบริหารจัดการ ์ ศูนย์และด้านอื่น ๆ ด้วย อันเป็นผลมาจากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์ ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2542ก : 6-8) ในมาตรา 16 ได้บัญญัติ อำนาจหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทรับผิดชอบ จัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ รวมถึงการจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย ซึ่งภารกิจเหล่านี้จะบรรลุผลได้ ในระดับใดนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพการบริหาร จัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย ซึ่งผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย มีการจัดบริการสาธารณะด้านการศึกษาให้กับชุมชนหรือท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของ ประชาชนในท้องถิ่นได้ระดับหนึ่ง ทั้งในด้านโครงสร้างการบริหารงาน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและ สนับสนุนจากชุมชน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสอดคล้องกับ ณัฐวัตร ทิพย์นางรอง (2555 : 57-58) ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ ประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับ วิรัตน์ ทองวิจิตร์ (2553 : 75-76) ได้ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความต้องการของชุมชน : ศึกษากรณีเฉพาะเทศบาล ตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตาม ความต้องการของชุมชน เทศบาลตำบลเทพราช โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่างานวิจัยดังกล่าวศึกษาเฉพาะเทศบาลตำบล เทพราชเพียงแห่งเดียว ซึ่งเทศบาลแห่งนี้ อาจมีความพร้อมมากกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ที่อยู่กระจัดกระจายทั่วไป
- 2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บทบาทหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ

ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับมอบหมายตามข้อกำหนดขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น มาจากสายงาน การปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน จำแนกออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ผู้ทรงคุณวุฒิ มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วางแผนงานด้านวิชาการ กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กได้แก่ หัวหน้าศูนย์และครูผู้ดูแลเด็ก มีบทบาทหน้าที่ในการรับผิดชอบดูแล การดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงาน ที่วางไว้จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับตัวเด็ก โดยตรงได้แก่ ผู้ปกครองของเด็ก ดังนั้นโดยพื้นฐานความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติงานของบุคคลที่มีสถานภาพ ที่แตกต่างกันจึงส่งผลให้ความคิดเห็นแตกต่างกันได้

- 3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากไม่ว่าเป็นชายหรือหญิงก็ต้องปฏิบัติหน้าที่เหมือนกัน จึงทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือหญิง มีความคิดเห็นโดยรวมไม่ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สัมฤทธิ์ เนตรประไพ (2548 : 65) ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การ บริหารส่วนตำบล ในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครปฐม พบว่าเมื่อจำแนกตามเพศความ คิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาอย่างเฉพาะเจาะจงด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น อาจมีสาเหตุ มาจากเพศชายมีความแตกต่างในการแสดงความคิดเห็นและความสามารถในการตัดสินใจมากกว่าเพศหญิง ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัตน์ ทองวิจิตร์ (2553 : 75-76) ได้ทำศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความต้องการของชุมชน : ศึกษากรณีเฉพาะเทศบาล ตำบลเทพราช ซึ่งพบว่า การเปรียบเทียบการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพศชาย มีระดับความคิดเห็นมากกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่าง กัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างเช่นเดียวกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันบุคลากรในตำแหน่งต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ง่าย สามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้สะดวกขึ้น ทั้งจากการฝึกอบรม การศึกษา ดู งาน จึงทำให้สามารถปรับตัวและแก้ไขปัญหาได้ดี จึงทำให้ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- 5. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามประเภทการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า โดยรวมความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับการถ่ายโอนมาและ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง ได้ใช้มาตรฐาน การดำเนินงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำและปรับปรุงขึ้นได้สักระยะหนึ่งแล้ว ขณะที่ในส่วนของมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2553 ได้ปรับปรุงเนื้อหามาจากมาตรฐานการ ดำเนินงาน ในปี พ.ศ. 2547 นั้น มีความแตกต่างกันเพียงบางมาตรฐาน คือ ฉบับ พ.ศ. 2547 กำหนดมาตรฐานไว้ 4 ด้าน คือ 1) ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ 2) ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

- 3) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 4) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน (กรมส่งเสริมการ ปกครองส่วนท้องถิ่น. 2547 : 2) ส่วนฉบับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2553 กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานไว้ถึง 6 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความ ปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการ ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน (กรมส่งเสริมการปกครองส่วน ท้องถิ่น. 2553 : 3-4) ซึ่งจะเห็นได้ว่ามาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสองฉบับมีความคล้ายคลึงกัน มาก จึงส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องแม้มีการถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากหน่วยงานอื่นเข้ามา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็ยังสามารถดำเนินงานได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ได้ จึงส่งผลให้ความคิดเห็น ของผู้ที่เกี่ยวข้องไม่แตกต่างกัน
- 6. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ที่มี จำนวนมากที่สุดคือ ต้องการให้มีบุคลากรที่เข้าใจเด็กมากกว่าที่เป็นอยู่ อาจเนื่องมาจากความคาดหวังของ ผู้ปกครองเด็กที่มีส่วนเข้ามาตอบแบบสอบถาม จึงให้ความคิดเห็นในส่วนของบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและความใกล้ชิดกับเด็ก จึงมีความคาดหวังสูงว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรจะสามารถ ดำเนินกิจกรรมให้เด็กได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างสมดุล ผู้ตอบแบบสอบถามจึงมีความคิดเห็นว่าบุคลากร ที่เข้าใจเด็ก จะทำให้เด็กได้รับการพัฒนาทางด้านอารมณ์ สังคมและสติปัญญาอย่างถูกต้องและเหมาะสมที่สุด

ข้อเสนอแนะ

- ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
   จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
   องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังนี้
- 1.1 ผลจากการวิจัยพบว่า การดูและด้านสุขภาพอนามัยของเด็กโดยประสานงาน กับโรงพยาบาล แพทย์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}=2.37$) ซึ่งแสดงว่ามีการปฏิบัติน้อยที่สุด ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดให้มีการดูแลด้านสุขภาพอนามัย ของเด็ก โดยการประชาสัมพันธ์และ ขอความร่วมมือกับทั้งผู้ปกครองเด็ก ครูผู้ดูแลเด็ก หัวหน้าศูนย์ ประสานงานกับโรงพยาบาล แพทย์ หรือเจ้าหน้าที่ สาธารณสุข ให้เข้ามาตรวจสุขภาพเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นประจำทุกไตรมาส โดยเฉพาะภาวะโภชนาการของ เด็กวัยนี้ เพราะมีส่วนสำคัญต่อพัฒนาการและกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก
- 1.2 ผลการวิจัยจากความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่มีจำนวนมากที่สุด คือต้องการให้มี บุคลากรที่เข้าใจเด็กมากกว่าที่เป็นอยู่ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรมีการวางแผนพัฒนาบุคลากร อย่างจริงจังโดยเฉพาะบุคลกรที่มีความใกล้ชิดกับตัวเด็กมากที่สุดนั่นคือ ครูผู้ดูแลเด็กและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เกิดจิตสำนึกที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยและมีความเอาใจใส่มากกว่าที่เป็นอยู่ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยอาจมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาบุคลากรให้เข้ารับการศึกษาอบรมเพิ่มเติมในระดับ ต่าง ๆ ที่เหมาะสมในการดูแลเด็ก ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก การจัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัย เป็นต้น

- 1.3 จากความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ต้องการให้เด็กมีส่วนร่วมและแสดงออกใน กิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อนมากกว่าที่เป็นอยู่ ดังนั้น ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งควรมีการจัดทำปฏิทิน ปฏิบัติงานให้ชัดเจน และควรมีการชี้แจงประชาสัมพันธ์กับผู้ปกครองเด็ก ผู้นำท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออก ได้ทำกิจกรรมร่วมกันกับเด็ก ปฐมวัยรุ่นเดียวกันภายในศูนย์และระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย
  - 2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป
- 2.1 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานและคุณภาพการ ดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.2 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก รวมทั้งครูผู้ช่วย ที่มีต่อการปฏิบัติงานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2.3 ควรมีการประเมินความพึงพอใจของชุมชน ที่มีต่อการดำเนินงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2553). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก** ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2553. ม.ป.ท : ม.ป.พ.
- กฤษณา สมะวรรธนะ. (2547). รายงานการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้ปกครอง เพื่อเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัยในเขตอีสานเหนือ. มหาสารคาม : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ณัฐวัตร ทิพย์นางรอง. (2555). สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหาร ส่วนตำบล อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

(การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์. (2546). เอกสารคำสอนระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4.

ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีการศึกษา สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วิรัตน์ ทองวิจิตร์. (2553). **ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง** ส่วนท้องถิ่น ตามความต้องการของชุมชน : ศึกษากรณีเฉพาะเทศบาลตำบลเทพราช.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

สัมฤทธิ์ เนตรประไพ. (2548). ความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

(การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2542ก, 11 พฤศจิกายน). พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการ

______. (2542ข, 14 สิงหาคม). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. สำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา.

กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.